

DRIEMAANDELIJKS MAGAZINE - 15 - MAART 2025

FECAMO

Magazine van de Belgische Tegel- en Mozaïekwereld

PROCARRO

FECAMO

PROCARRO

Uitgave van de
Belgische Tegel-
en Mozaïek
Federatie

Kunstlaan 20
1000 Brussel
Afgiftekantoor
BrusselX
Post P927188

MEMBER OF

Embuild

The Original since 1975.

[schluetersystemsbenelux](https://www.schluetersystemsbenelux.nl)

Schlüter®-SCHIENE

Al 50 jaar lang vertrouwen tegelzetter op Schlüter-SCHIENE om het resultaat van hun werk betrouwbaar te beschermen. Ons bekendste product, dat in 1975 door tegelzetter Werner Schlüter vanuit de praktijk werd ontwikkeld, biedt dankzij het speciale ontwerp ook vandaag de dag nog een perfecte randbescherming.

[schlueter-systems.nl/schiene](https://www.schlueter-systems.nl/schiene)

INHOUD

- 03** Inhoud
- 05** Woord van de voorzitter:
Fecamo bouwt verder aan de toekomst: een sterk begin van 2025!
- 06** Familiewaarden in de Bouw: Verbeemen Tegelservice en Omnicol bouwen aan kwaliteit en vertrouwen
- 08** Totaalprojecten, van tegels tot techniek: Frederik Vanhaverbeke aan het woord.
- 10** Geef materialen een tweede leven en steun toekomstige tegelzetter!
- 12** Eléonore Vercruyssen - Van chemie naar tegelwerk: een atypisch traject
- 14** Nacht van de Tegelzetter 2025: een succesvolle eerste editie!
- 18** Ontmoet Brice Gourdin, winnaar van de wedstrijd 'Beste Tegelzetter 2024'
- 20** Opdracht om tegels te plaatsen op een slechte ondergrond? Draai niet op voor de fouten van anderen!
- 22** Het belang van het opstartprotocol bij verwarmde betegelde vloeren

COLOFON

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER Belgische Tegel- en Mozaïek Federatie (FECAMO)

Kunstlaan 20, 1000 Brussel
Tel. : 02 545 57 70
BTW : BE 409.355.044
www.fecamo.com

VERSCHEIJNINGSFREQUENTIE/OPLAGE
4x per jaar / 800 exemplaren (FR+NL)

REDACTIE

Patrice Dresse
Mewen Binamé
Alix Demeur

Bart Deros
Fien De Fauw
Jasmien Felix
Kevin Gouyette
Thomas Robette
Laura Vanhoutte
Perrine Verhoyen

IN SAMENWERKING MET: Redactie en vertaling Redactie bureau Palindroom

Lay-out
Ramdesign

Samen bouwen aan een duurzame toekomst

MAPEI, DE BESTE OPLOSSING VOOR UW TEGELVLOEREN.

Als het gaat om het ontwerpen of creëren van tegelvloeren, kies dan voor **Mapei ZERO** systemen. Sterk presterend, veilig en duurzaam, waarbij de CO₂-uitstoot volledig wordt gecompenseerd dankzij herbebossings- en biodiversiteitsbehoudprojecten. Om van elk project een duurzame keuze te maken.

De CO₂-uitstoot, gemeten over de hele levenscyclus van producten uit het **Zero-assortiment** met behulp van de Life Cycle Assessment (LCA)-methodologie, gecontroleerd en gecertificeerd met EPD's, is gecompenseerd door de verwerving van gecertificeerde koolstofkredieten ter ondersteuning van projecten voor hernieuwbare energie en bosbescherming. Een engagement voor de planeet, de mensen en de biodiversiteit.

EVERYTHING'S OK
WITH MAPEI

Meer info op mapei.be

WOORD VAN DE VOORZITTER

Fecamo bouwt verder aan de toekomst: een sterk begin van 2025!

Geacht lid,

We zijn het nieuwe jaar goed gestart bij Fecamo! Op woensdag 29 januari vond de allereerste editie van de Nacht van de Tegelzetter plaats. Een avond waar de deelnemers onze verschillende partners konden ontmoeten en waar ze diverse workshops konden volgen. Als kers op de taart werd er fel gestreden om de overwinningstrofee tijdens de kartcompetitie. We mogen dus zeker van een succes spreken!

In 2025 willen we de samenwerking met de scholen verder versterken door hen te ondersteunen met de juiste materialen. Daarom doen wij in deze editie een oproep om materialen en tegels te doneren aan Fecamo. Wij zullen deze vervolgens verdelen onder de verschillende scholen in België met opleiding tot tegelzetter. Blader snel naar pagina 10 om meer te weten te komen! Daarnaast organiseren we binnenkort ook een ontmoeting tussen studenten en professionals om de band tussen onderwijs en praktijk nog nauwer aan te halen.

Ook komt onze jaarlijkse wedstrijd De Beste Tegelzetter eraan! Vorig jaar namen 19 tegelzetter en jongeren deel in verschillende categorieën. Hou zeker onze sociale media en website in de gaten, want de inschrijvingen openen binnenkort!

Met collegiale groeten,

Gino Vanhaverbeke
Voorzitter FECAMO

Familiewaarden in de Bouw Tegelservice en Omnicol b aan kwaliteit en vertrouwe

Verbeemen Tegelservice, gevestigd in Rotselaar, is dit jaar 40 jaar actief en heeft zich ontwikkeld tot een betrouwbare speler in de tegelbranche. Het familiebedrijf werd in 1985 opgericht door drie broers: Johan, Bart en Peter Verbeemen en is sindsdien gestaag gegroeid. Oorspronkelijk begonnen ze met enkel de plaatsing van chape en tegels, maar inmiddels hebben ze een uitgebreide toonzaal en een volledig eigen plaatsingsteam.

Sinds 1 oktober 2023 zijn Romie, dochter van Bart Verbeemen, en schoonzoon Jelle Verstrepen, toegetreden tot het bedrijf als de tweede generatie. Samen met een professioneel team verzorgen ze projecten van A tot Z.

Gespecialiseerd in Maatwerk en Totaalbegeleiding

Verbeemen Tegelservice is gespecialiseerd in zowel nieuwbouw- als renovatieprojecten. Hun portfolio omvat keramische tegels, natuursteen, trappen, chape, isolatie, vensterbanken, terrassen en maatwerk zoals douchebakken en keukentabletten. *“Een van onze sterke punten is dat we alles volledig zelf doen, van de eerste bespreking in de toonzaal tot de werfopvolging.”*

w: Verbeemen ouwen n

Samenwerking met Omnicol: Vertrouwen en Technische Onder- steuning

Een belangrijk project dat recent werd uitgevoerd in samenwerking met Omnicol, betrof de vloerplaatsing van het Verzekeringskantoor Zeker BV te Herent via een interieurarchitect. *"Het was geen klassieke opstelling,"* vertelt Jelle. *"De klant wilde werken zonder ontkoppelingsmat, wat best uitdagend was. Dankzij het projectadvies en het juiste vloersysteem zijn de tegels van 900x900mm, met de producten TP omnibind, PL200 omninem en WD FLEX R omnifill, makkelijk verwerkt. Zo konden we deze uitdaging tot een goed einde brengen."*

De keuze voor Omnicol was voor Verbeemen Tegelservice vanzelfsprekend. *"De band tussen ons en Omnicol is door de jaren heen gegroeid,"* legt Jelle uit. *"De technische ondersteuning die we van hen krijgen, is van onschatbare waarde voor ons eigen plaatsingsteam. Of het nu gaat om vragen over een specifieke toepassing of om het uitvoeren van*

tests met natuursteen, we kunnen altijd op hen rekenen. Dat zorgt voor vertrouwen en maakt de samenwerking heel prettig."

De Meerwaarde van Werfbegeleiding

Naast de uitstekende technische ondersteuning, biedt Omnicol ook werfbegeleiding aan, wat door Verbeemen Tegelservice als een grote meerwaarde wordt gezien. *"Het biedt niet alleen ons, maar ook de klant, de nodige geremoedsrust. Dankzij het garantiecertificaat kunnen we architecten en klanten overtuigen van onze werkwijze, bijvoorbeeld in de keuze voor PL200 in plaats van een ontkoppelingsmat."*

De samenwerking tussen Verbeemen Tegelservice en Omnicol draait om wederzijds vertrouwen, technische expertise en een gedeelde passie voor kwaliteit. *"De mensen achter Omnicol maken het verschil. Er is altijd een antwoord, we hoeven nooit te wachten of na te bellen, en ze helpen ons keer op keer vooruit."*

Een Sterke Toekomst met de Tweede Generatie

Nu de tweede generatie, Jelle en Romie, het stokje heeft overgenomen, kijkt Verbeemen Tegelservice met vertrouwen naar de toekomst. Als een familiebedrijf met diepe wortels en een gevestigde waarde in de regio, blijven ze streven naar kwaliteit, maatwerk en een uitstekende klantenservice. De samenwerking met betrouwbare partners zoals Omnicol speelt hierin een sleutelrol. *"Het orgaan Omnicol staat als een huis,"* besluit Jelle. *"En daar bouwen wij graag op voort."*

Totaalprojecten, van tegels tot techniek: Frederik Vanhaverbeke aan het woord

Fecamo had de gelegenheid om te praten met Frederik Vanhaverbeke uit Zottegem. Frederik runt zijn eigen bedrijf in totaalprojecten (Tegelwerken, elektriciteit, sanitair, badkamerrenovatie, nieuwbouw en renovatie).

Hoe bent u in dit vak begonnen ?

Ik studeerde elektriciteit en elektronica en kreeg de kans om in de bouwfirma van mijn vader te starten. Daar leerde ik de knepen van het vak.

Wat maakt volgens u een goede tegelzetter?

Een goede tegelzetter neemt de tijd om samen met de klant alles te bespreken. Hij geeft een duidelijke technische uitleg over wat mogelijk is en wat niet. Een goede voorbereiding is dan ook essentieel: de situatie analyseren, ondergronden controleren en de ruimte nauwkeurig opmeten. Pas dan start het tegelwerk.

Hoe combineert u tegelwerken met domotica, bijvoorbeeld bij inloopdouches met verlichting of vloerverwarming?

Ik heb het geluk dat mijn opleiding elektriciteit en elektronica de laatste jaren meer en meer een rol beginnen te spelen. De mogelijkheden zijn vandaag quasi eindeloos. De vraag naar LED-strips verwerkt in tegelwerk, speciale verlichting, bediening en automatisatie is vandaag niet meer weg te denken bij de meeste projecten.

Wat is het zotste project dat u al hebt gemaakt?

Een van de zotste en grootste projecten was een totaalrenovatie van een villa in Knokke. Een project van a tot z met 6 badkamers met betegelde inloepdouches waar de klant geen profielen wou dus werd alles in verstek geslepen.

Wat is het moeilijkste patroon of de moeilijkste techniek die u ooit hebt moeten leggen?

Met ervaring komt kennis en inzicht. Wat vroeger moeilijk leek, is nu vaak vanzelfsprekend. Toch blijft het plaatsen van mozaïek één van de grotere uitdagingen die de diversiteit van de job biedt.

Op welk project bent u het trotst en waarom?

Ik ben trots op elk project, groot of klein. Maar projecten met een hoge complexiteit blijven het meest bij. Als ik er één moet kiezen, is het opnieuw de totaalrenovatie in Knokke. Daar kwamen meerdere uitdagingen samen: inloepdouches zonder profiel, trappen uitkleden, voegwerk op elkaar afstemmen en werken met grootformaat tegels. Dit gaat hem dan nog maar om het tegelwerk in dit project.

Met een brede expertise en passie voor vakmanschap blijft Frederik Vanhaverbeke zich inzetten om totaalprojecten naar een hoger niveau te tillen. ■ ■ ■

Frederik Vanhaverbeke

info@frederikvanhaverbeke.com

Interesse? Scan hier!

Geef materialen een tweede leven en steun toekomstige tegelzeters!

Heeft u tegels, lijm of andere materialen die niet meer gebruikt worden? Geef ze een nieuw doel en help de tegelzeters van morgen!

Fecamo ondersteunt Belgische scholen met een tegelzetersopleiding door hen te voorzien van broodnodige materialen. Zo krijgen leerlingen de kans om te oefenen met kwalitatieve producten en zich optimaal voor te bereiden op hun vak.

Uw bijdrage maakt een groot verschil! Doneer uw restmaterialen en draag bij aan de toekomst van het ambacht. Als dank krijgt u niet alleen eeuwige dankbaarheid van leerkrachten en studenten, maar ook een gratis pagina in ons magazine om uw bedrijf in de kijker te zetten.

Samen bouwen we aan de toekomst van de tegelzeters!

10

Geef materialen een tweede leven en steun toekomstige tegelzeters!

ONTDEK ONS NETWERK VAN EXCLUSIEF REKENDE APPLICATOREN

reeds
30 000 m²
vastgezet

Tilexpert

Tilexpert - Bjorn Vangeersdaele
Kooigemstraat 1
8554 Sint-Denijs
+32 475 89 43 30
info@tilexpert.eu

Sani-Floors

Sani-floors bv - Dirk Verstraete
Ridder de Ghellinkstraat 22
8710 Wielsbeke
+32 473 99 00 48
sani-floors@hotmail.com

AWOM

Awom bv - Bryan Van Goubergen
Nieuw baan 78
2430 Laakdal
+32 468 03 88 24
info@awom.be

**CONTACTEER ONZE EXCLUSIEF
ERKENDE APPLICATOREN**

+32 472 73 67 54

www.stonefix.eu

Halleboomstraat 1 Blok B
bus 3, 3020 Herent

Eléonore Vercruysse

Van chemie naar tegelwerk: een atypisch traject

Van carrière veranderen kan een gedurfde beslissing lijken, vooral na een doctoraat in de chemie. Toch was deze keuze voor deze gepassioneerde tegelzetter vanzelfsprekend. Haar verhaal illustreert perfect dat een carrièrepad niet altijd lineair is en dat het essentieel is om je diepste ambities te volgen.

Een passie voor handwerk

Eléonore houdt er altijd al van om met haar handen te werken. Ze behaalde een diploma modeontwerper en voelde zich aangetrokken tot patisserie, maar koos uiteindelijk voor een studie materiaalkunde, zonder echte overtuiging in het begin. Deze opleiding gaf haar echter een solide kennisbasis, vooral over materialen zoals polymeren en cementen, die haar vandaag van pas komt in haar beroep als tegelzetter.

Toch vond ze in academisch onderzoek niet helemaal haar voldoening. Hoewel ze het experimentele werk in het laboratorium waardeerde, realiseerde ze zich al snel dat wetenschappelijk schrijven en voortdurend op de hoogte blijven van de nieuwste publicaties haar minder lag. Ter vergelijking: tegenwoordig brengt ze haar vrije tijd door met het kijken naar video's over bouw en renovatie – het bewijs van haar echte passie.

Een natuurlijke carrièreswitch

Na een periode van reflectie en reizen ontdekte ze toevallig een opendeurdag over knelpuntberoepen, waaronder tegelzetten en mozaïek. Aange trokken door mozaïek leerde ze dat een opleiding tot tegelzetter een noodzakelijke stap is om dit vak uit te oefenen.

Gemotiveerd en nieuwsgierig startte ze de opleiding bij Forem. Haar enthousiasme verraste de trainers, die gewend waren aan studenten die deze richting eerder uit noodzaak kiezen. Maar ver weg van de clichés bewijst ze dat deze beroepen erkenning verdienen en gekozen kunnen worden uit pure passie.

Leren op de werkvloer

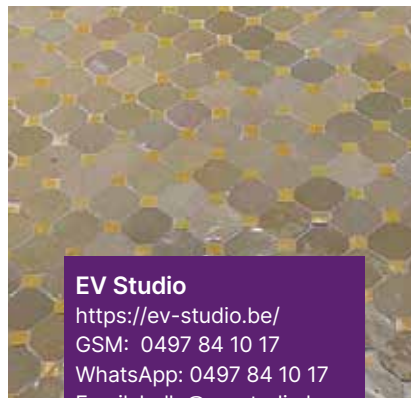
Hoewel de opleiding technische basisvaardigheden aanleert, benadrukt ze dat praktijkervaring onmisbaar is. Eén van de grootste uitdagingen blijft het inschatten van de werktijd. Elke werf is uniek: onregelmatige muren, verschillende indelingen, diverse materialen... Al deze factoren vragen om aanpasingsvermogen en ervaring.

Meer vrouwen in het vak

Volgens haar hoeven jonge vrouwen niet overtuigd te worden om dit vak te kiezen: als de motivatie er is, moet je ervoor gaan. Tegelzetten, zoals elk beroep in de bouw, is veel-eisend, maar met doorzettingsvermogen en de juiste middelen is alles mogelijk. En mocht het toch niet de juiste keuze blijken, dan is het altijd mogelijk om van richting te veranderen. Het belangrijkste is om jezelf geen beperkingen op te leggen.

Een inspirerend traject dat bewijst dat je hart volgen, altijd de juiste keuze is. ■■■

EV Studio

<https://ev-studio.be/>

GSM: 0497 84 10 17

WhatsApp: 0497 84 10 17

Email: hello@ev-studio.be

TEGELZETTERS

NACHT VAN DE

Nacht van de Tegelzeters 2025: een succesvolle eerste editie!

Op woensdag 29 januari 2025 vond de allereerste editie van de Nacht van de Tegelzeters plaats in Brussels Kart. Het werd een avond om niet snel te vergeten! Tegelzeters, partners en sympathisanten uit de sector kwamen samen voor een inspirerend en dynamisch evenement, waarin vakmanschap, netwerking en plezier centraal stonden.

Netwerken en innovatie hand in hand

Tijdens de Nacht van de Tegelzeters kregen de aanwezigen de kans om in contact te komen met de verschillende partners uit de sector. Op de uitgebreide demostanden presenteerden de partners van

Fecamo hun nieuwste producten en innovaties. Dit bood de bezoekers de unieke gelegenheid om de nieuwste technieken en materialen van dichtbij te ontdekken en zich te laten inspireren door de ontwikkelingen in de tegelzeterswereld.

Naast de demostanden konden de deelnemers ook verschillende interessante workshops volgen. Hier werden praktische tips en inzichten gedeeld door experts, wat voor velen een echte meerwaarde betekende.

NACHT VAN DE
**GELZET
ARRELT** **TERS
EURS**
LA NUIT DES

Een sportieve uitdaging: de kart race!

Naast het professionele aspect was er ook ruimte voor ontspanning en competitie. De kers op de taart van de avond was ongetwijfeld de spannende kartwedstrijd! Maar liefst 60 tegelzeters, partners en sympathisanten namen het tegen elkaar op in een razendsnelle race. De deelnemers gaven het beste van zichzelf in een strijd om de overwinningstrofee, wat zorgde voor de nodige adrenaline en spektakel.

De sfeer zat er goed in en het enthousiasme was duidelijk voelbaar. Van de eerste bochten tot de finishlijn: de race zorgde voor onvergetelijke momenten. Het was een unieke kans om elkaar op een andere manier te leren kennen, buiten de werkvloer om.

Dank aan onze partners

Een evenement als de Nacht van de Tegelzeters zou niet mogelijk zijn zonder de steun van trouwe partners. Daarom willen we graag onze oprechte dank uitspreken aan Rubi, Mapei, Bruxelles Formation, Schlüter Systems, Omnicol, Solidor, Stonefix, Stone+, Federale Verzekering, Buildwise en Constructiv. Dankzij hun betrokkenheid en ondersteuning werd deze eerste editie een groot succes.

Met deze geslaagde eerste editie smaakt het zeker naar meer. We kijken alvast uit naar de volgende editie, waarin we opnieuw vakmanschap, innovatie en sportieve uitdagingen combineren. Tot volgend jaar op de Nacht van de Tegelzeters!

CRIX®

TILE LEVELLING SYSTEM 2.0

VOORKOMT
HAPERINGEN BIJ HET
GLIJDEN

SNELLERE
INSTALLATIE

CLIPS IN DIVERSE
VOEGBREEDTES

TEGELKRUISJES

PATENT PENDING

PRODUCED IN
BELGIUM BY
SOLIDOR

solidor.be/CRUX

Brice Gourdin, winnaar van de wedstrijd Beste Tegelzetter 2024

Brice, alias "*le carreleur de l'Escaut*", winnaar van de wedstrijd 'Beste Tegelzetter 2024', slaagde erin om techniek en artistiek gevoel te combineren in een project dat hem nauw aan het hart lag.

Fecamo: Dit werk lag u nauw aan het hart, nietwaar?

Brice: Absoluut. Het is mijn mooiste creatie, en ik ben niet van plan om daar te stoppen. Dit project gaf me de kans om mijn creativiteit te uiten en een eerbetoon aan het leven te brengen. Elk detail is bedacht om een ontroerend verhaal te vertellen.

Hoe is dit avontuur begonnen?

Een klant contacteerde me voor een eenvoudige egalisatie. Het was niet

mijn belangrijkste activiteit, maar ik had een idee. Wetende dat ze een dierbare had verloren, stelde ik voor om een eerbetoon aan het leven te maken. Dit was het begin van een veel ambitieuzer project.

Zo kreeg uw boom dus vorm?

Precies. Mijn boom vertelt het verhaal van een stel dat samen door het leven reist, gesymboliseerd door vogels. Ze ontmoeten elkaar, stichten een gezin, voeden hun kinderen op en zien uiteindelijk een van hen weggaan. De kolibries vertegenwoordigen hun vijf kleinkinderen. Andere dieren symboliseren de metgezellen en vrienden die ze onderweg ontmoeten. De evolutie van een rups naar een vlinder illustreert de transformatie en de vernieuwing. Niets is

statisch, elk element van dit mozaïek vangt de essentie van het leven.

Heeft u nog andere projecten in deze geest?

Helaas weinig. Maar dit project heeft me zo geïnspireerd dat ik een keerpunt voor 2025 overweeg. Ik ga mijn communicatie herzien om een breder publiek aan te spreken, dat gevoelig is voor kunst en personalisatie. Elmeo Art zal naast 'le carreleur de l'Escaut' ontstaan. Het bedrijf is al aanwezig op enkele sociale netwerken, er wordt gewerkt aan een website en binnenkort zullen er nieuwe werken met een nieuwe stijl worden onthuld. Op dit moment kan ik niet veel meer zeggen, maar

ik denk dat Elmeo de komende maanden wel bekend zal worden.

Welke kwaliteiten zijn nodig voor zo'n werk?

Naast het professionalisme dat alle leden van de Fecamo gemeen hebben, is geduld essentieel en moet je in staat zijn om emotie in het werk te leggen. Elk detail telt. Technische precisie is essentieel, maar het is de persoonlijke betrokkenheid die een ziel aan het werk geeft.

Een toekomst gericht op kunst en innovatie

Met dit project heeft Brice bewezen dat een tegelzetter een kunstenaar kan zijn, in staat om een verhaal te vertellen via zijn werk. Zijn ambitie voor 2025 is duidelijk: deze benadering verder ontwikkelen en zijn bedrijf naar een nieuwe dimensie brengen. Een veelbelovend avontuur dat we zeker zullen blijven volgen.

Opdracht om tegels te plaatsen op een slechte

Draai niet op voor de fouten

20

Juridisch artikel

Een veel voorkomende én riskante situatie!

Je komt aan op de werf, klaar om tegels te plaatsen, maar wordt geconfronteerd met een ongelijke dekvloer, een gescheurde ondergrond of een twijfelachtige waterdichtheid. Wat doe je dan? Als je de tegels plaatst zonder iets te zeggen, loop je het risico dat de opdrachtgever jou aansprakelijk stelt voor toekomstige problemen (loskomende tegels, scheuren, infiltratie). Ook al zijn deze gebreken niet jouw schuld!

Hoe kan je dus voorkomen dat je moet opdraaien voor de fouten van anderen? Hier zijn enkele tips.

1. Voer een inspectie uit alvorens de tegels te plaatsen

Neem voor elke opdracht een paar minuten de tijd om de ondergrond te controleren op vlakheid, stabiliteit, sterkte, hechting, vochtigheid, compatibiliteit met de tegels enz.

Alles wat nadelig kan zijn voor je werk moet gemeld worden, anders kan de opdrachtgever jou aansprakelijk stellen.

Voorbeeld: Een tegelzetter plaatst tegels op een gescheurde dekvloer zonder dit te melden. Zes maanden later beginnen ook de tegels te

ondergrond? van anderen!

scheuren en eist de klant een reparatie op kosten van de tegelzetter!

2. Meld problemen schriftelijk

Breng de opdrachtgever (hoofdaannemer, architect of klant) onmiddellijk op de hoogte bij de vaststelling van een gebrek. **Een verbale waarschuwing volstaat niet om jezelf te beschermen!**

Stuur een mail met ontvangstbevestiging of een aangetekende brief:

- Beschrijf de vastgestelde gebreken nauwkeurig.
- Leg uit wat de risico's zijn indien de gebreken niet aangepakt worden.
- Geef aan dat je de tegels in deze omstandigheden niet kan plaatsen.

3. Wat moet je doen als je toch gedwongen wordt om de tegels te plaatsen?

Indien de klant weigert het probleem aan te pakken en je vraagt om toch door te gaan:

- **Stel een offerte voor om de gebreken recht te zetten.** Wanneer de opdrachtgever weigert, zal hij de verantwoordelijkheid voor het probleem op zich nemen.
- **Laat een verklaring ondertekenen** waarin staat dat je het gebrek hebt gemeld en dat je niet aansprakelijk gesteld kan worden.
- **Weiger de klus als de situatie te risikant is!** Soms is het beter om een opdracht te verliezen dan te moeten opdraaien voor de fouten van anderen.

4. Bescherm jezelf met Algemene Verkoop- of Aannemingsvoorwaarden

De Algemene Verkoop- of Aannemingsvoorwaarden definiëren de verantwoordelijkheden van elke partij en beperken de juridische risico's. Ze kunnen clausules bevatten die de aansprakelijkheid uitsluiten voor gebreken die buiten je macht liggen, evenals bepalingen die de verplichtingen van de klant vermelden.

Zorg ervoor dat je voorwaarden actueel en wettelijk zijn.

CONCLUSIE

Je werk en je reputatie beschermen is essentieel. Door de ondergrond voor elke plaatsing zorgvuldig te controleren en eventuele gebreken formeel te melden, bescherm je jezelf tegen mogelijke geschillen.

Zorg ervoor dat je niet moet opdraaien voor de fouten van anderen: transparantie en zorgvuldigheid zijn je beste bondgenoten.

Neem bij twijfel contact op met Fecamo voor advies en juridische ondersteuning.

Het belang van het opstartprotocol bij verwarmde betegelde vloeren

T. Vangheel, Buildwise.

Een goed opstartprotocol voor vloerverwarming is essentieel om schade aan de vloer, zoals scheuren en loskomen, te voorkomen. Hierbij is het belangrijk dat de opwarming en afkoeling van het systeem langzaam en gefaseerd verloopt om de spanningen in de vloer geleidelijk op te bouwen. Dit protocol moet ook volledig doorlopen worden voordat de vloerafwerking aangebracht wordt.

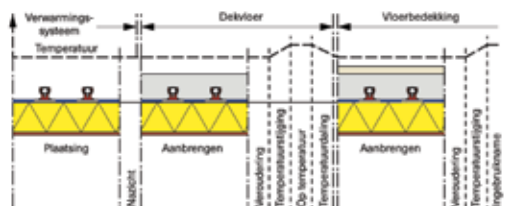
Het bestaande opstartprotocol

Een vloerverwarmingssysteem kan na de installatie niet zomaar opgestart worden. Een gefaseerde opstart is essentieel om schade aan de vloer, zoals scheuren of loskomen, te vermijden. Het standaardopstartprotocol wordt beschreven in TV 273 en bestaat uit de volgende stappen:

- **Wachttijd:** na het aanbrengen van de dekvloer moet er lang genoeg gewacht worden voordat de vloerverwarming in gang gezet wordt. Deze wachttijd bedraagt minstens 28 dagen voor cementgebonden dekvloeren en minstens 7 dagen voor calciumsulfaatdekvloeren.
- **Langzame opwarming:** de opstart van de vloerverwarming gebeurt geleidelijk aan. De watertemperatuur in het systeem wordt dagelijks met 5 °C verhoogd, te beginnen van een lage temperatuur (ongeveer 20 °C). Dit proces wordt voortgezet totdat de maximale werkingstemperatuur van het water bereikt is. Opgelet, deze temperatuur moet lager liggen dan de maximaal toegelaten temperatuur voor het bindmiddel van de dekvloer.

- **Handhaving:** de maximale temperatuur wordt gedurende minstens vier dagen aangehouden.
- **Langzame afkoeling:** na deze handhavingfase wordt de temperatuur langzaam weer verlaagd, met 5 °C per dag.
- **Controle:** na de opwarming en afkoeling moet de vloer gecontroleerd worden op eventuele tekenen van schade, zoals scheurvorming.
- **Documentatie:** het is aangeraden om de doorloop van het startprotocol te documenteren (data, grafiek, observaties ...).

Pas na het volledig doorlopen van het opstartprotocol en de uitvoering van een drukproef, mag de vloerafwerking geplaatst worden.

Figuur 1: Coördinatie van de werkzaamheden.

Vergelijking met de norm NBN EN 1264-4

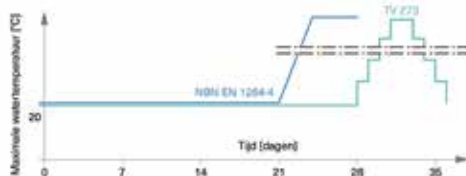
Sinds enkele jaren bestaat er een Europese norm, meer bepaald de norm NBN EN 1264-4, die de technische eisen en proefmethodes voor vloerverwarmingssystemen met water als warmteoverdrachtmedium beschrijft. Deze norm legt ook een gestructureerd opstartprotocol vast. Dit verschilt echter in meerdere opzichten van het eerder beschreven protocol. Een eerste verschil is het ontbreken van de geleidelijke opwarming: de temperatuur wordt na drie dagen in één keer opgedreven tot de maximale watertemperatuur en wordt gedurende vier dagen aangehouden. Een tweede verschil is de afwezigheid van de afkoelingsfase. Deze fase is net belangrijk om scheuren te voorkomen. Omwille van bovenstaande redenen kan er besloten worden dat de in de norm voorgeschreven temperatuurcurve geen ideaal temperatuurverloop beschrijft dat een dekvloer op geleidelijke wijze zijn spanningen laat op- en afbouwen.

Voorgeprogrammeerde opstartprotocollen in thermostaten

Veel recente thermostaten bevatten meerdere voorgeprogrammeerde opstartprotocollen. Deze temperatuurprofielen zijn doorgaans gebaseerd op de aanbevelingen uit normen (bv. de norm NBN EN 1264-4) en andere referentiedocumenten, zoals Technische Voorlichtingen, richtlijnen van fabrikanten en beroepsorganisaties, maar ook op bouwpraktijken uit onze buurlanden.

Dit artikel werd opgesteld in het kader van de Normen-Antenne Afwerkingen, gesubsidieerd door het NBN.

Figuur 2 : Vergelijking van de curves uit TV 273 en de norm NBN EN 1264-4 voor de maximale watertemperatuur in functie van de tijd.

Wat u moet onthouden

- De uitvoering van het opstartprotocol bij verwarmde vloeren vermindert in grote mate het optreden van schade zoals scheuren en loskomen.
- Soms is de elektriciteit nog niet aangesloten op het moment dat het protocol opgestart moet worden. Een goede communicatie en planning van de werken van de installateur, de elektricien, de vloerder en de dekvloerder zijn dus van groot belang.
- Aangezien er meerdere opstartprotocollen bestaan, die bovendien sterk van elkaar verschillen, is het nuttig om ook afspraken te maken over de keuze van de te volgen curve. Het is vooral belangrijk dat er zowel bij de opwarming als bij de afkoeling geen al te grote temperatuurverschillen optreden op korte termijn. Dit kan immers scheuren veroorzaken in de dekvloer.
- In het ideale geval wordt er bij elke heropstart van het vloerverwarmingssysteem na een lange periode van uitschakeling een protocol met een progressieve temperatuurstijging gevolgd om het risico op schade aan de vloerbetegeling en de ondergrond te beperken.
- Ten slotte is het belangrijk dat de vloerder de bevestiging krijgt dat de opstartprocedure doorlopen werd voordat hij de vloerafwerking plaatst.

THE ART OF OMNICOL

ZEER HOOG FLEXIBELE S2 POEDERTEGELLIJM

GEEN ONTKOPPELINGSMAT NODIG ■ JONGE CEMENTDEKVLOER
VERVANGT BUTTERING-FLOATING METHODE ■ VERHOOGD RENDEMENT

OMNICOL VERBINDT

OMNICOL

WWW.OMNICOL.EU